

Výuka matematiky na základní škole Pastviny v Komíně

Vážení rodiče, milí přátelé školy,
o výuce matematiky se v poslední době hodně mluví. Hledají se cesty, jak poměrně neuspokojivé výsledky českých žáků v mezinárodním srovnávání škol zlepšit. Naše škola se před třemi lety rozhodla jít cestou výuky matematiky dle profesora Hejného. Děti pracují v matematických prostředích, učí se logicky přemýšlet, rozvíjí komunikaci a zvědavost. Mezi další principy této matematiky patří prolínání témat, práce s chybou, podpora spolupráce mezi dětmi, využití přiměřených

možností pro každého žáka, poznatek získaný vlastní úvahou je kvalitnější než poznatek převzatý, ale hlavně změna role učitele. Učitel spíše radí, než poučuje, vede diskuzi dětí místo přednášení odborného výkladu. Na druhou stranu jsou žáci zpočátku pomalejší v pamětném osvojování početních spojení – v mechanických operacích. V rámci autoevaluace školy jsme Vás, rodiče, oslovili krátkým dotazníkem, kde jste měli možnost vyjádřit svůj názor. Výsledky odpovědí jsme zpracovali s tímto výsledkem:

strana 8–9

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
Moje dítě matematika baví	167	87	35	4
Moje dítě matematice rozumí	124	141	26	2
Matematika Hejného nutí dítě přemýšlet	308	95	10	1
Sleduji pokrok svého dítěte	144	113	33	2
Pokud bych se mohl(a) rozhodnout, chci, aby se mé dítě i dále učilo touto metodou	119	121	33	20

Chtěla bych touto cestou poděkovat vedoucím dětského folklorního souboru Komíňáček, paní Ludmile Caletkové a paní Evě Burešové, za vzorné vedení tohoto souboru, který nám přibližuje folklor z Brněnska a okolí. Děti i jejich vedoucí absolvují během celého kalendářního roku řadu úspěšných vystoupení, kde veřejnosti představují lidové zvyky a tradice, zpěvy i tance. Při posledním květnovém vystoupení v obci Tři Studně měly naše děti při akci „Otvírání studánek“ mezi ostatními soubory největší ohlas. Naše poděkování patří také dětem za jejich celoroční práci, jejich rodičům za podporu souboru, paní Kláře Majerové za chystání krojů a Sáře Jozové a Martinu Hamříkovi za hudební doprovod.

Jarmila Ličeníková, ředitelka školy

UNIS, a.s.,
AVRIOINVEST, a.s.,
Delikomat, s.r.o.,
Michal GASTRO –
Restaurace u Mocnáře,
Květiny Bohuslava Bučková,
PRIMARY, s.r.o.,
Tři kohouti, s.r.o. –
Potraviny Hlavní, CALYX, s.r.o.,
PPV INVEST, s.r.o.,
Restaurace u Dvořáků,
BYTASEN,
NS SPEKTRUM, s.r.o. –
p. Miloslav Suk,
jezdecký klub manželů Látalových,
Helena Vašíčková – potraviny u Helči,
Olga Šedivá – JOY OPTIC,
KSČM,
Musilová Alena,
Kolomazník Libor

Dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český spravuje ve svém archivu fotografie z výzkumů tradičních nářečí, a to především z 60.–70. let 20. století, které dokumentují především předměty, jež byly dříve součástí každodenního života. V našem oddělení fotografie využíváme k ilustraci nářečního materiálu ve výuce, při přednáškách ve školách i pro širokou veřejnost, při tvorbě popularizačních publikací (viz např. <http://www.vedakolemnas.cz/pro-vsedni-den/151110-nareci-drive-a-nyni-cesky-jazykovy-atlas.html>). Prosíme ty z vás, kdo vlastníte fotografie, zachycující staré způsoby práce, předměty každodenního života, lidové zvyky, zábavy, hry, o jejichž zapůjčení. Fotografie bychom oskenovali a neporušené vrátili.

Martina Ireinová,
ireinova@iach.cz,
tel. 532 290 296

Neodmyslitelnou součástí letního počasí bývá přírodní jev provázený blýskáním a hřměním, který se na celém území nazývá *bouřka* (ve středomoravské nářeční obměně *bóřka*, východomoravské *bůřka* a slezské *buřka*). Můžeme se setkat i s dalšími nářečními pojmenováními, např. z Podještědí je doloženo slovo *blejskalka*, z Prostějovska *bléskavica*, z Hodonínska *búranica*, ze Vsetínska *búřavica*, z Karvinska a Frýdecko-Místecká *buřa*. Když rachotí hrom, tak na většině našeho území se řekne, že *hřmí* nebo *řmí*, mezi Uherským Brodem a Vsetínem *hřimí*, západně od linie Mělník – Příbram – Jindřichův Hradec *hřímá* či *římá*, vedle toho bylo v jižních Čechách a v okolí Roudnice nad Labem nářečním výzkumem skutečně zaznamenáno i *bouři*. Bouřka se většinou neobejde bez prudkého a vydatného deště. V nářečích se můžeme setkat s nejrůznějšími označeními: na většině našeho území je to *liják*, místy v obměně *liják*, na Slovácku a jižním Valašsku *leják*. Méně časté je *lijavec*, *lijavec* či *lejavec*; řídké jsou obměny *lija*, *leja*, *lina* a *litina*. V Čechách byl zachycen výraz *slejevák*, který proniká i na Moravu.

Na severním Valašsku se můžete setkat se slovem *úliča*, na části Slezka v obměně *ulicha* nebo též *lucha* (*luchač* zde znamená silně pršet). Bohatstvím výrazů pro prudký déšť se vyznačují severovýchodní Čechy, byly zde zachyceny např. výrazy *cedák*, *cejkanec* (*cejkat* ‚prudece stříkat‘), *cejhák*, *spršák*, *špráchanec*, *plavák*, *chlejšťák* (*chlejšťat* ‚prudece pršet‘). A po takovém dešti se zde vytvoří nejedna *kaluž* nebo *kalužina*, *kalužiny* se udělají i na západní polovině Moravy, na Valašsku jsou pak *bařiny* (též ‚bažina, močál‘). Na zbývajících částech Moravy a Slezka bylo zachyceno slovo *kaluža*, roztroušeně i *luža* (příp. v obměnách *kaloža*, *loža*). V jihozápadních Čechách je rozšířeno slovo *louže*, méně často *louž* a na části území i *lokáč*. Tyto a další nářeční varianty najdete v *Českém jazykovém atlase 2*, Praha 1997 (též <http://cja.ujc.cas.cz/CJA2>), nebo ve *Slovníku nářečí českého jazyka A–C* (<http://snc.ujc.cas.cz/>).

Martina Ireinová,
dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR

...pokračování textu z titulní strany

Na poslední otázku, zda by vaše dítě mělo v této metodě výuky pokračovat, odpovědělo 82 % z vás, že „ano“ nebo „spíše ano“. I toto je jeden z aspektů, proč jsme se rozhodli pokračovat v této výuce i na druhém stupni, a to ve třídě V. B. Žáci v této třídě učí matematiku již třetím rokem paní učitelka Lenka Březinová. Uvádím několik postřehů paní učitelky a jejích žáků:

„S panem profesorem Hejným jsem se setkala v roce 2006 u zrodu jeho nových učebnic matematiky pro 1. stupeň ZŠ a s velkým zaujetím jsem poslouchala, když nás seznamoval se svými principy. Když jsem před třemi lety dostala spolu s dalšími kolegyněmi možnost učit touto metodou i na naší škole, byla to velká výzva. Stále jsem si však nebyla jistá, zda tak zásadní krok mám podniknout, protože bych začínala novou matematiku se svými žáky až od třetí třídy. A tak jsem se při jednom semináři obrátila o radu přímo na pana Hejného. Pan profesor se usmál a řekl: „Chcete, aby vaši žáci počítali rychle jako kalkulačka nebo je chcete naučit přemýšlet?“ A měla jsem jasno. Kalkulačku dnes mají všechny děti v mobilu, ale učit matematiku tak, aby podněcovala jejich zvědavost a tvořivé myšlení, rozvíjela respekt k druhým a podporovala děti, aby se projevovaly jako svobodné a zodpovědné osobnosti, je přesně to, co mě baví. Největší poděkování však patří rodičům, kteří „šli do toho“ s námi, podporují nás a důvěřují nám.“

PaedDr. Lenka Březinová

„Když nám paní učitelka předvedla novou krásnou matematickou učebnici pana Hejného, plnou logických úloh, příkladů,

zábavných her, které by bavily i vás, říkala jsem si, k čemu nám tohle bude do života. Ale časem si zvykneš, čím víc ji znáš, zjistíš, že normální matematika je nuda. Teď když jsem v páté třídě, je matematika můj oblíbený předmět (někdy se sice nudím, protože to už mám hotové), ale nikdy mě neomrzí. Někomu tahle metoda může přijít jako ztráta času, ale věřte mi, není to tak. Lépe se vám věci zapamatují, jsou tam obrázky na to, abyste si to mohli představit.“

Adéla Drybčáková, V.B

„Matematika se mi líbí. Je zábavná. Je dobré, když pochopíte cvičení, tak už žádné podobné cvičení vás nepřekvapí. Třeba pavučiny, ty mi vůbec nešly, až jsem je na jednu pochopil, tak už mi jdou. Jediná nevýhoda je, když začnete něco nově probírat, tak to chvíli trvá, než to pochopíte. Ve třetí třídě jsem si myslel, že takhle počítají jen na Marsu, ale jak jsem byl starší, tak jsem ji čím dál víc chápal. Podle mě nás tahle učebnice hodně naučí, hlavně logickému přemýšlení.“

Václav Dvořák, V.B

„Matematika podle prof. Hejného mě baví mnohem víc než normální matematika. Vyhovuje mi, když se učíme např. Biland (to je dvojková soustava), že se to nejdříve naučíme na nějakých hrách, až nám to jde takhle, tak už počítáme normální příklady. Všechno je zjednodušené a učí se to spíše hrou.“

Tereza Blahová, V.B

„Matematika profesora Hejného mě baví. Před touthle matematikou jsme měli normální matematiku a ta mě vůbec nebavila, nenáviděla jsem ji a vůbec ji nechápala. Ale teď ji rozumím. Nejraději mám zvířátka dědy Lesoně. Každé zvíře má svůj znak. Zvířátka si poměřují sílu a jsou to vlastně rovnice.“

Anna Čermáková, V.B

„Matematika pana Hejného je podle mě zábavnější než normální matematika. Je to můj nejoblíbenější předmět ještě s tělesnou výchovou. Baví mě z důvodu, že je zábavná a jde mi. Na první dojem

